

Vergaderjaar 2006–2007

27 223

Arbeidsmarktbeleid etnische minderheden

Nr. 84

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 december 2006

Naar aanleiding van de Werktop op 30 november 2005 over de Tripartiete Beleidsinzet op het gebied van Scholing en Werk heb ik op 7 februari 2006 namens het kabinet aan de Raad voor Werk en Inkomen (RWI) gevraagd om een onderzoek te verrichten naar de positie van hogeropgeleide allochtonen op de arbeidsmarkt. Tevens heb ik de RWI gevraagd om met een gericht voorstel te komen hoe de geconstateerde problemen op de arbeidsmarkt kunnen worden opgelost.

Op 11 oktober 2006 heb ik het RWI-advies «Hogeropgeleide allochtonen op de arbeidsmarkt»¹ en het onderliggende onderzoeksrapport van Regio-plan «Hogeropgeleide allochtonen op weg naar werk: successen en belemmeringen»¹ ontvangen. In dit advies besteedt de RWI aandacht aan belemmeringen die voor allochtonen gelden in de studiefase en bij hun toetreding tot de arbeidsmarkt.

De belangrijkste bevindingen

- Uit RWI-onderzoek blijkt dat de studie-uitval onder allochtonen, zowel op het HBO als het WO, beduidend hoger is dan onder autochtonen. Hier gaat veel allochtoon talent verloren.
- Stages zijn voor allochtonen moeilijker te vinden, en de stages die worden gevonden hebben volgens de betrokkenen minder goede arbeidsmarktperspectieven.
- Ook taalbeheersing in zowel het Nederlands als buitenlandse talen vormt vaker een probleem tijdens de studie en bij het vinden van een baan.
- Het onderzoek van de RWI bevestigt de achterstandspositie van hoger opgeleide allochtonen op de arbeidsmarkt. Hogeropgeleide allochtonen zijn vaker werkloos, zoeken langer naar werk en werken vaker onder hun opleidingsniveau. Opgemerkt wordt dat in de laatste jaren de verschillen met autochtonen sterk zijn afgenomen. De tweede generatie doet het op alle fronten beduidend beter dan de eerste generatie.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

Niettemin concludeert de RWI dat er nog steeds sprake is van onderbenutting van allochtoon talent.

- De RWI concludeert dat de achterstand van allochtonen zijn oorsprong vooral vindt in een optelsom van niet heel forse, maar wel reële belemmeringen op het terrein van de taalbeheersing, hiaten in algemene kennis, een minder goed gevuld CV of een te bescheiden opstelling tijdens de sollicitatie.
- Discriminatie speelt in de visie van de RWI zeker ook een rol. Daarbij lijkt het een weinig dominante factor ten opzichte van andere, wel tastbare factoren. De RWI is daarom van mening dat het beleid zich in eerste instantie moet richten op concrete oplossingen voor deze tastbare problemen.

De belangrijkste aanbevelingen

- Met een snel krapper wordende arbeidsmarkt is het van belang allochtoon talent zoveel mogelijk te benutten en te mobiliseren. Daarom moeten hoger opgeleide allochtone jongeren zo goed mogelijk worden voorbereid op de arbeidsmarkt. De RWI is van mening dat veel winst valt te behalen met het inzetten op mentorschap tijdens de studie.
- De RWI dringt er op aan beleid te voeren, gericht op een betere doorstroom van allochtonen naar het hoger onderwijs. Daarbij dienen allochtone studenten meer begeleid en geadviseerd te worden en moeten ze actiever in gemengde netwerken worden geïntegreerd. Ook is het nuttig sollicitatie- en taaltrainingen en arbeidsmarktvoorlichting aan deze groep aan te bieden.
- Scholen en bedrijven zouden zich moeten inspannen om stages, opleidingen en arbeidsaanbod nog meer met elkaar in overeenstemming te brengen.
- In het RWI-onderzoek wordt aangegeven dat de reeds in gang gezette activiteiten ter verbetering van de positie van hogeropgeleide allochtonen voortgezet dient te worden en waar mogelijk verbreed moeten worden. De RWI komt dan ook met praktische suggesties voor een verdere verbetering: coaching, mentoring, sollicitatietrainingen, etc.
- De RWI vindt het vanuit deze adviezen logisch dat, zoals overeengekomen op de Werktop en in afspraken daarna, Forum zich gaat richten op interventies die hoger opgeleide allochtonen beter voorbereiden op hun toetreding tot de arbeidsmarkt.

Kabinetsreactie en maatregelen

De aanbevelingen van de RWI sluiten goed aan bij de in gang gezette beleidsmaatregelen om allochtoon talent zoveel mogelijk te benutten en te mobiliseren. Daartoe heeft het ministerie van SZW een bedrag van ongeveer € 4,5 miljoen voor 2005 en € 1,3 miljoen voor 2006 beschikbaar gesteld.

- De conclusies en aanbevelingen van de RWI ten aanzien van de studiefase bevestigen het beleid dat door de overheid in gang is gezet rond de verbetering van overgangen tussen MBO en HBO en het specifieke allochtonenbeleid. Ook de conclusie dat er meer kennis moet komen van de redenen van uitval van allochtonen wordt gedeeld. Het kabinet is met de RWI van mening dat er winst valt te behalen met het inzetten van coaching en mentorschappen op scholen. Dit blijkt ook uit de projecten van OCW die bij de instellingen lopen in het kader van de prestatieafspraken allochtonenbeleid 2006–2009 en de pilotprojecten die hieraan vooraf zijn gegaan. Daarnaast moet er aandacht zijn voor extra-curriculaire activiteiten, taalcursussen en een toegankelijk

Activiteiten Forum in het kader van de Werktop

Ter uitvoering van de afspraken gemaakt tijdens de werktop van december 2005 is aan het instituut voor de multiculturele samenwerking (Forum) gevraagd een aantal concrete activiteiten in gang te zetten die aansluiten bij de door de RWI geconstateerde belemmeringen. Deze activiteiten bestaan uit een monitor en een aantal interventies.

Monitor

Forum zal de wensen en verwachtingen in kaart brengen die hoogopgeleide allochtonen hebben ten aanzien van hun loopbaan, de knelpunten die zij bij hun zoektocht naar een baan ondervinden en de wijze waarop zij hun positieve en negatieve ervaringen interpreteren. De resultaten van de monitor zullen medio 2007 worden opgeleverd en ze zullen benut worden voor verdere interventies.

Interventies

Forum zal in 2007 de volgende interventies plegen:

- Introductie van allochtone HBO-ers en WO-ers in netwerken die van belang zijn voor het verkrijgen van een baan.
- Forum zal een databestand met cv's van hoogopgeleide allochtonen opzetten om werkgevers en allochtone werkzoekenden aan elkaar te koppelen.
- In samenwerking met het ministerie van BZK zullen hoogopgeleide allochtonen intensief worden voorgelicht over de mogelijkheden van het Rijkstraineeprogramma en om de Rijksoverheid als aantrekkelijke werkgever onder deze doelgroep te promoten. Daarbij zullen netwerkorganisaties zoals alumniverenigingen en de P&O-functionarissen en lijnmanagers van diverse departementen worden betrokken.
- Het ondernemerschap zal meer gepromoot worden onder deze doelgroep als interessante mogelijkheid om aan de slag te komen. Hiermee wordt ingesprongen op de trend dat het voor bestaande ondernemers op dit moment erg lastig is om een overnamepartner of opvolger te vinden.
- Forum zal, in aanvulling op de activiteiten van het Landelijk Netwerk Diversiteitsmanagement (Div), zich inzetten voor de promotie van het diversiteitsbeleid binnen arbeidsorganisaties. Binnen dit project wordt aandacht besteed aan het bespreekbaar maken van etnische spanningen op de werkvloer en het bewustmaken van arbeidsorganisaties van het belang van open, niet-discriminerende sociale relaties. Forum zal werkgevers adviseren bij hun diversiteitsbeleid en methodieken daartoe aanreiken. Daarbij zoekt Forum samenwerking met Div.

Overige activiteiten gericht op het verbeteren van de beeldvorming en het tegengaan van discriminatie

- Alhoewel de RWI aangeeft dat een beleid gericht op het tegengaan van discriminatie moeilijk te realiseren is heeft de regering in de afgelopen jaren diverse activiteiten ontplooid die hierop gericht zijn. Dit beleid wordt ook in 2007 voortgezet.
 - In het kader van Breed Initiatief Maatschappelijk Binding (BIMB) zijn projecten gestart om het sociale klimaat te verbeteren en de binding van burgers met de samenleving te versterken. Ook buiten het kader van het BIMB-traject heeft het kabinet verschillende projecten gestart. Ik verwijs hiervoor naar de diverse discriminatiecampagnes, waarover de Kamer reeds is geïnformeerd (Kamerstukken II, 2005/2006, 27 223, nr. 78).

- Er start begin 2007 een tweejaarlijkse landelijke discriminatie-monitor met als doel de omvang en aard van discriminatie op de arbeidsmarkt in kaart te brengen.
- Er is een projectgroep opgezet waarin naast SZW en Justitie, Commissie gelijke behandeling, LBR, CBS en sociale partners (FNV, CNV, VNO-NCW, MKB Nederland) deelnemen.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
H. A. L. van Hoof